

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 25C/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4019200237
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4019200237.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobov: 1. K. U., nar. X.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., t.č. ÚVV a ÚVTOS Nitra, zast. JUDr. Viktor Mlynek, advokát, IČO: 53 109 538, so sídlom Štúrova 43, 949 01 Nitra 2. X.. K. U., bytom F. D. XXX, XXX XX F. D., proti žalovanému F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX 01 Nitra, o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietal.

II. Žalovaný má voči žalobcom v 1. a 2.rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu Krajskému súdu v Nitre dňa 14.5.2019, postúpenou Okresnému súdu Nitra dňa 16.5.2019 sa žalobcovia domáhali, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou zdržať sa tvrdenia o žalobcoch, že pripravovali jeho vraždu. Ďalej žiadali, aby súd žalovanému uložil povinnosť odvolať svoje tvrdenie a žalobcom sa ospravedlniť v písomnej podobe listom zaslaným na adresu miesta trvalého bydliska, zvlášť každému žalobcovi, tiež povinnosť verejne sa ospravedlniť v nitrianskom periodiku, miestnych, okresných alebo krajských novinách za nepravdivé obvinenie z prípravy obzvlášť závažného zločinu ako aj povinnosť zaplatiť žalobcom nemajetkovú ujmu vo výške 20 000 eur s tým, že každému žalobcovi žalovaný vyplatí čiastku vo výške 10 000 eur. Žalobcovia sa domáhali aj priznania nároku na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

2. Žalobcovia v žalobe uviedli, že žalovaný o nich na polícii dňa 9.6.2014 vyhlásil, že sa ho chystajú zavraždiť. Toto svoje tvrdenie žalovaný zopakoval opätovne pri výsluchu na polícii dňa 10.6.2014, pričom bol zakaždým poučený o následkoch krivej výpovede. V spise, ku ktorému žalobcovia nemajú prístup, sú svedecké výpovede, v ktorých je uvedené, že žalovaný nahovoril svedkov, aby voči žalobcom krivo vypovedali. Žalovaný mal vopred pripravenú stratégiu, uvedený skutok vedome a dlhodobo plánoval. Žalovaný uvádzaním nepravdivého tvrdenia vážne poškodil povest' žalobcov v meste Nitra, v mieste trvalého bydliska, v rodnej obci, v kruhu podnikateľskej obce a u širokej verejnosti, pretože dobré meno si žalobcovia budovali celý život. Takéto lživé a nepravdivé úmyselné tvrdenia ohrozujú dobrú povest' a pokojný rodinný život žalobcov, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť. Pretože v dôsledku takýchto neoprávnených zásahov zo strany žalovaného vznikol stav, ktorý nie je možný odstrániť, domáhajú sa žalobcovia od žalovaného zaplataenia finančného zadosťučinenia.

3. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že o tom, že žalobcovia sa ho chystajú zavraždiť sa dozvedel od E. X. I., tety jeho manželky R. U.. E. X. I. je neterou K. U.. V tejto veci žalovaný podal trestné oznámenie, pretože osoba, od ktorej sa uvedené skutočnosti dozvedel, je v príbuzenskom pomere so žalobkyňou v 1. rade,

preto predpokladal, že takéto vyjadrenie môže byť pravdivé. Žalovaný razantne poprel, že akokoľvek nahováral svedkov, ktorí boli vo veci vypočutí. Žalobcovia podali na žalovaného v tejto veci trestné oznámenie, čo preukazujú uznesením o začatí trestného stíhania z 16.5.2016. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že nebol trestne odsúdený a následne súdom odsúdený, tvrdenia v dobrej viere o ich pravdivosti nemôžu byť zásahom do práva na ochranu osobnosti, čo je dôvodom pre zamietnutie žaloby. Obava žalovaného o jeho život naďalej trvá. V súvislosti s údajnou dobrou povestou žalobcov žalovaný súdu predložil správy z webových portálov, kde sú „K. Z. a jeho mama K. Z.“ označovaní ako „členovia organizovanej skupiny podozriví z trestnej činnosti.“ Žalovaný zároveň vzniesol námietku premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na skutočnosť, že výsluch jeho osoby sa uskutočnil 9.6.2014 a 10.6.2014, premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Žalovaný považuje žalobu ako účelový krok voči nemu, keďže žalovaný svedčí v neprospech žalobcov vo viacerých trestných konaniach, v ktorých sú žalobcovia obvinení.

4. V prejednávanej veci súd vytyčil pojednávanie na deň 18.11.2020, na ktoré predvolal strany sporu. Žalovaný sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavil, žalobkyňa navrhla vydanie rozsudku pre zmeškanie, súd tomuto návrhu vyhovel a na pojednávaní rozhodol spor rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (rozsudok č. k. 25C/47/2019-169). Žalovaný následne navrhol zrušenie rozsudku pre zmeškanie poukazujúc na skutočnosť, že už v predchádzajúcom vyjadrení ospravedlnil svoju neúčasť na najbližšom pojednávaní a súhlasil s prejednaním sporu v jeho neprítomnosti. Od 10.8.2020 do 21.10.2020 bol žalovaný práceneschopný v dôsledku úrazu, nebol schopný pohybu. Po skončení práceneschopnosti bol žalovaný z dôvodu vyhláseného núdzového stavu a pandémie COVID-19 a s tým súvisiaceho zatvorenia školských a predškolských zariadení doma so synmi na pandemickej OČR. O predvolaní sa dozvedel až dňa 7.1.2021. O návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd rozhodol uznesením č. k. 25C/47/2019-215 z 3.2.2021 tak, že rozsudok pre zmeškanie zrušil v celom rozsahu, pretože dospel k záveru, že žalovaný preukázal existenciu skutočností, ktoré žalovanému objektívne znemožnili prevziať si zásielku obsahujúcu predvolanie na pojednávanie. Podrobnejšie odôvodnenie zrušenia rozsudku pre zmeškanie súd uviedol v predmetnom písomne vyhotovenom rozhodnutí.

5. Súd prvej inštancie následne vytyčil vo veci pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu. Na pojednávanie sa dostavil právny zástupca žalobkyne v 1. rade a z ÚVV a ÚVTOS bola predvedená žalobkyňa v 1. rade. Žalobca v 2. rade sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnil. Žalovaný sa na pojednávanie tiež nedostavil, svoju neúčasť ospravedlnil a súhlasil s prejednaním sporu v jeho neprítomnosti.

6. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní poukázal na skutočnosť, že konaním žalovaného bolo v neprimeranej miere zasiahnuté do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobkyne v 1. rade, ako aj do jej vážnosti v rámci spoločenského života, teda do jej osobnostných práv, čím bolo porušené právo žalobkyne v 1. rade na ochranu osobnosti. Konanie žalovaného bolo objektívne spôsobilé narušiť a ohroziť tieto práva žalobkyne v 1. rade, keďže zrejme išlo o závažný zásah vo forme jej krivého obvinenia z vraždy. Takéto protiprávne konanie má difamujúcu povahu, došlo k ohrozeniu morálnej integrity žalobkyne v 1. rade, integrity spoločnosti, keďže je zřejmé, že obvinenie žalovaného voči žalobcom sa nezakladá na pravde. Možno tak vyvodit' jediný dôsledok tohto konania, a to zhanobenie a zneuctenie osoby žalobkyne v 1. rade, čo predstavuje nepriaznivé následky, ktorých pôvod vo forme konania žalovaného musí byť právne potrestaný. Takéto osočujúce tvrdenie žalovaného jednoznačne degradovalo postavenie žalobkyne v 1. rade v spoločnosti, ako aj vo sfére vnímania jej osoby zo strany jej rodiny, keďže v intenzívnej miere zasiahlo do tejto jej osobnej sféry. Sú tak splnené všetky podmienky na vyhovie žalobe v plnom rozsahu, keďže je v tomto prípade preukázaná tak existencia zásahu zo strany žalovaného, ktorým bolo neprimerane zasiahnuté do morálnej integrity žalobkyne v 1. rade, ako aj príčinná súvislosť medzi takýmto zásahom a teda jeho následkov v zmysle vyššie uvedeného. V tomto prípade nutné priznať žalobcom žalovanú nemajetkovú ujmu, keďže je účelné „potrestat“ žalovaného aj takouto formou, aby viac nepodával krivé obvinenia, tak voči žalobcom, ale aj iným osobám bez akéhokoľvek postihu. Priznanie nemajetkovej ujmy v tomto prípade by tak splnilo nielen tzv. satisfakčnú funkciu nemajetkovej ujmy, ale bol by splnený aj jej preventívno-sankčný charakter. Právny zástupca žalobkyne v 1. rade na pojednávaní navrhol, aby súd vykonal dôkaz výsluchom žalovaného.

7. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní poukázala na skutočnosť, že bola očiernená, vzatá do väzby pre vymyslené obvinenie žalovaného, ktorý dokonca napomáha rozkrádaniu nadobudnutého majetku. Aj jeho pričinením žalobkyňa v 1. rade prišla o všetko v celkovej hodnote niekoľko miliónov eur. Žalovaný si na dôvažok všetkého vymyslel ďalšie krivé obvinenie a to nebolo o nič menšie, ako pokus o jeho odstránenie o úkladnú vraždu. Našťastie bolo vyšetrovanie tohto krivého obvinenia spravodlivé a 2x zastavené. Nanešťastie však ústa pána U. zastavené neboli a kade chodil, tade rozprával, ako oni chcú odstrániť. Napriek tomu, že žalobkyňa v 1. rade vedela o ich nevine, bol to pre ňu neuveriteľný tlak, šok a psychická záťaž. Keďže dlhodobo nemá dôveru v objektívnosť nitrianskej justície, neustále sa obávala dôsledku tohto hnusného obvinenia. Ak by takúto hrozbu vyhodnotili ako pravdivú, následkom by bolo prísne väzobné stíhanie, či odsúdenie na niekoľkoročné väzenie. Pre uvedené obvinenie žalobkyňa v 1. rade žila v neustálom strachu, v neistote a v obavách, ako to vyšetrovatelia vyhodnotia, hoci vedela, že sa to nezakladá na pravde. Žalovaný zhanobil povesť žalobkyne v 1. rade šírením klamstiev, naštrbil vzťahy v celej rodine i v celej Nitre. Niektorí známi sa jej otočili chrbtom, prišla o veľa obchodných partnerov. V dôsledku zákerného obvinenia musela začať užívať antidepresíva, psychickú traumu prežíva dodnes. Slovom ani nevie vyjadriť, ako veľmi ju ranilo toto krivé obvinenie. Nedá sa to peniazmi zaplatiť. Odškodné, ktoré žiada, je len malou náplasťou a verejné ospravedlnenie iba chabou nálepkou za to všetko, čím si prešli a čo museli prežiť. Finančné odškodnenie považuje nielen ako náhradu za nemajetkovú ujmu, ale hlavne ako poučenie a odradenie žalovaného v budúcnosti učiť zlo viacerým ľuďom. Peniaze zvažuje venovať charite, pretože nie je pre nich primárny záujem obohatiť sa, ale práve naopak, získať zadosťučinenie. Verejné ospravedlnenie nie je a nebude dostatočným nápravným prostriedkom, preto požaduje majetkové zosodňučinenie.

8. Súd sa oboznámil s obsahom súdneho spisu ako aj pripojených vyšetrovacích spisov ČVS: ORP-184/2-VYS-NR-2016 a ČVS: PPZ543NKA-PZ-ZA-2014 a z vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

9. Žalovaný dňa 9.6.2014 podal na žalobcov ako aj na S. C. trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania plánovaného trestného činu prípravy vraždy jeho osoby. Uvedená vec bola vedená PPZ, NAKA, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ pod ČVS: PPZ-543/HKA-PZ-ZA-2014. Žalovaný v trestnom oznámení uviedol, že jeho manželka R. je príbuzná K. U. a K. U.. Nejakú v roku 2012, keď K. U. a K. U. prepustili z vyšetrovacej väzby pre ekonomickú trestnú činnosť, rôzne DPH-čky ho K. U. kontaktoval, že potrebuje založiť nejaké spoločnosti na osobu žalovaného s odôvodnením, že on i jeho mama majú zákaz podnikať a potrebujú presunúť nejaký majetok, ktorý im z predošlého vyšetrovania vyšetrovatelia a daňový úrad nezablokovali. Žalovaný súhlasil a na svoju osobu založil 5 firiem. Žalovaný uviedol, že bol svedkom rôznej ekonomickej trestnej činnosti žalobcov. Ďalej tu uvádza, že v piatok 6.6.2014 sa jeho manželka Nikola U. stretla so svojou sesternicou Evou I. X. a jej manželom N. X. u svojej mamy H. I. v Nitre na Ďumbierskej 43. Na piatkovom stretnutí sa Eva I. opýtala U. manželky, či jej sestra X. A. povedala, že jej biologický otec S. A. mal informácie, že žalovaného majú zastreliť. Manželka keď prišla domov bola veľmi rozrušená a len splietala, že ho mal zabiť Ján C. zo Serede a že mal aj ich fotku z facebooku, na ktorej sú spolu s ich synom, pričom žalovaný bol na fotke zakrúžkovaný. Žalovaného žena bola tak rozrušená, nevedela detaily, splietala hore-dole, preto žalovaný napísal Eve SMS-správu z mobilu svojej ženy, že sa s ňou chce stretnúť. Išiel preto v piatok večer k Eve, ktorá mu povedala celú históriu o jeho vražde. Ivana žalovanému vždy povedala len toľko, že Jano mu odkazuje, aby dával pozor na seba, ženu a malého. Žalovaný bol presvedčený, že za touto vraždou je K. U. a jej syn K. z dôvodu, že začiatkom februára 2014 mu volal S. C., ktorý na žalovaného naliehal, že sa musia stretnúť kvôli nejakej veci z Bratislavy, že to nie je kôšer, že žalovaný mal urobiť nejaký podvod a z uvedeného vyplynulo, že sa majú stretnúť kvôli U., že ich mal udať a poslať na nich daňovú kontrolu. Žalovaný tu ďalej uviedol, že C. mu mal povedať, že si ani nevie predstaviť, ako ho K. U. a jeho mama nenávidia za to, že sa s nimi rozhádala a prestal s nimi komunikovať a boja sa, že žalovaný vie veľa o ich nekalej činnosti a nemajú veci pod kontrolou. Dňa 13.5.2014 K. U. a jeho mamu zadržala finančná polícia a umiestnili ich do vyšetrovacej väzby. Do tohto momentu mal žalovaný kľud a nebol nijako atakovaný, ale keďže v piatok sa dozvedel uvádzané skutočnosti, že S. C. mal jeho fotku a povedal, že ho má zastreliť, tak je presvedčený, že U. na neho poslali a najali C., aby ho umlčali a zabránili mu vypovedať. Na základe tohto trestného oznámenia začal vyšetrovateľ PZ trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § XX ods. 1 k § 144 Trestného zákona. Po začatí trestného stíhania bol žalovaný opätovne vypočutý vyšetrovateľom dňa 10.6.2014. Vyšetrovateľ v tomto trestnom konaní vypočul tiež žalobcov v 1. a 2. rade ako aj ďalších svedkov, a to E. X. I., N. X., X. A., S. C., S. V. J., K. C., S. A., S. I. a H. I., V konaní boli vykonané i konforntácie svedkov. Uznesením vyšetrovateľa PZ

zo dňa 10.9.2015 bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie viedlo sa nestal. V uznesení vyšetrovateľ konštatoval, že v priebehu vyšetrovania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, pričom boli vypočutí viacerí svedkovia a to priami účastníci udalosti, ktorá sa mala odohrať v bare Lenox v Nitre na Mostnej ulici, ako aj tí, čo o uvedenej skutočnosti vedeli len sprostredkované, a ďalej boli zabezpečené aj ďalšie listinné materiály týkajúce sa prešetrovanej trestnej veci. Tu treba uviesť, že osoby, S. A., K. C. a Ján C., ktorí sa dostali do vzájomného kontaktu v bare Lenox v Nitre a medzi ktorými malo dôjsť k rozhovoru, predmetom ktorého mala byť likvidácia žalovaného sa vyjadrili k uvedenému stretnutiu, pričom ani jedna z vyššie uvedených osôb, rozhovor o likvidácii žalovaného nepotvrdila, avšak uviedli, že boli pod vplyvom alkoholu. Žalovaného spomínal len S. A., ktorý sa sťažoval na zlé vzájomné vzťahy. Pretože zo zabezpečených dôkazných materiálov neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vznesenie obvinenia konkrétnej osobe, nebolo zistené ani protiprávne konanie, ktoré je predmetom vyšetrovania, ani žiadne také konanie, ktoré by napĺňalo znaky skutkovej podstaty niektorého trestného činu, preto bolo trestné stíhanie zastavené.

10. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu OR PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície vedená pod ČVS: ORP-184/2-VYS-NR-2016 súd zistil, že dňa 21.1.2016 bolo na expozitúru Bratislava národnú protikorupčnú jednotku NAKA P PZ doručené podanie žalobkyne v 1. rade pre podozrenie zo spáchania trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona. Žalobkyňa v uvedenom trestnom oznámení uviedla, že žalovaný a iné jej neznáme osoby ju lživito obvinili z trestného činu, pre ktorý bola viackrát vypočutá v procesnom postavení svedka. K. sa jednať o trestný čin úkladnej vraždy. Lživé tvrdenia žalovaného sa nezakladali na pravde. Žalovaný takto chcel dosiahnuť trestné stíhanie žalobkyne v 1. rade z dôvodu, aby sa nedostala z väzby na slobodu. Na základe uznesenia o začatí trestného stíhania vyšetrovateľa OR PZ v Nitre zo dňa 16.5.2016 bolo osobe menom František U. vznesené obvinenie pre prečin Krivé obvinenie podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona. Po vznesení obvinenia vykonával vyšetrovateľ procesné úkony, a to vypočul poškodených žalobkyňu v 1. rade a žalobcu v 2. rade a ako svedkov vypočul žalovaného, S. A., X. A., N. X., E. X. I., S. C., K. N., R. U.. B. vyšetrovateľa OR PZ v Nitre zo dňa 12.4.2017 bolo toto trestné stíhanie zastavené s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Voči uzneseniu o zastavení trestného stíhania podala žalobkyňa v 1. rade sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra tak, že uznesenie o zastavení trestného stíhania zrušil a vyšetrovateľovi uložil v procesnom postavení svedkov vypočuť Milana C., H. I. a S. I. a zároveň zistiť aktuálny stav trestného stíhania vedeného Národnou protizločineckou jednotkou PPZ NAKA pod sp. zn. PPZ-543/NKA-PZ-ZA-2014. Po vykonaní uvedených procesných úkonov vyšetrovateľ trestné stíhanie zastavil uznesením z 20.11.2017. V uznesení o zastavení trestného stíhania sa konštatuje, že žalovaný sa skutočnosti plánovania jeho vraždy dozvedel iba sprostredkované od jemu blízkych osôb (rodinných príslušníkov) s ktorými sa stretával. Z výsluchov vykonaných pred vyšetrovateľom NAKA je zrejmé, že o tejto hrozbe sa ako prvá dozvedela X. A. od svojho manžela Jána A., ktorý v stave opitosti ešte predtým ako nastúpil výkon trestu v Rakúsku porozprával svojej manželke o tom, že ich dcére R., zaťovi F. a vnukovi U. hrozí nebezpečenstvo. Ján A. túto skutočnosť neskôr vo svojom výsluchu nepotvrdil a okrem iného uviedol, že mal vypité a tak si nepamätá o čom sa s kým baví. Skutočnosť o tom, že svedok S. A. mal vypité aj v ten večer, kedy sa mal dozvedieť o údajnom plánovaní vraždy potvrdil vo svojom výsluchu aj S. C.. Jedine svedok K. N. sa vo svojom výsluchu vyjadril priamo k skutočnosti, že celé plánovanie vraždy malo byť zo strany žalovaného vymyslené. Vyšetrovateľ PZ ale jeho výpoveď vyhodnotil ako nie dôveryhodnú, keďže táto sa nezhoduje ani s výpoveďou samotných poškodených, ktorí by mali mať vedomosť o skutočnostiach, ktoré svedok K. N. k vyšetrovanej veci uvádza a v ich výsluchoch ich neuviedli, aj napriek tomu, že osobu S. C. žiadala vypočuť samotná poškodená. V uznesení o zastavení trestného stíhania vyšetrovateľ ďalej konštatoval, že oznámením podozrenia o možnom páchaní alebo príprave trestnej činnosti polícii nedošlo v tomto prípade k naplneniu obligatórných znakov trestného činu Krivé obvinenie podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona ani iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Z dôkazov zabezpečených počas prípravného konania vyplýva, že žalovaný urobil oznámenie o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel od iných osôb. Nemal možnosť si tieto skutočnosti a ich pravdivosť overiť, pretože vzhľadom k závažnosti situácie mohlo ísť o časovú tieseň. Samotné oznámenie skutku, ktorého pravosť sa následne nepotvrdí nezakladá automaticky trestnú zodpovednosť oznamovateľa iba preto, že tento oznámil informácie, ktoré sa neskôr ukázali ako nepravdivé. V prípade, že by oznamovateľ sám tieto informácie musel najskôr overovať, mohlo by dôjsť k ohrozeniu zákonom chránených záujmov a stratila, priam poprela by sa tak ochranná funkcia trestného práva. Je neprijateľné, aby si ohrozená osoba najskôr musela overovať pravdivosť a opodstatnenosť hrozby, o ktorej sa dozvedela a ktorá jej alebo iným zákonom chránených záujmom hrozí. V prípade, že by tomu tak bolo by mohlo ľahko dôjsť k

prekročení hranice, kedy bolo možné spáchaniu skutku zabrániť tým, že sa o ňom vykonalo oznámenie orgánom činným v trestnom konaní.

11. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Podľa § 150 ods. 1, 2 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

14. Podľa § 151 ods. 1, 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

15. Právna ochrana osobnosti je absolútnym právom fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým (erga omnes), t. j. proti ostatným fyzickým osobám, právnickým osobám, ako aj proti štátu. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladmo uvedené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napr. fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobne povahy a pod.). Nároky, ktoré môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba uplatňovať, sú uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Okrem nich sa fyzická osoba môže domáhať aj náhrady škody, ktorá bola neoprávneným zásahom do jej osobnosti spôsobená (§ 16 Občianskeho zákonníka). Výraznú stránku osobnosti človeka predstavuje právo na ochranu občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Česť fyzickej osoby patrí k významným právnym hodnotám, lebo má dôležitý význam pre vzťah fyzickej osoby k iným fyzickým osobám a ostatným účastníkom občiansko-právnych vzťahov a tým značne ovplyvňuje aj postavenie fyzickej osoby v spoločnosti. Zákon chráni fyzickú osobu najmä proti rozširovaniu nepravdivých tvrdení (napr. nepravdivé tvrdenia, tvrdenia znižujúce mravný profil fyzickej osoby, jej vlastnosti, zmýšľanie a správanie), a to bez rozdielu, akými prostriedkami k nemu dôjde (slovom, obrazom a akýmkoľvek iným konaním difamujúcej povahy).

16. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je preukázať jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak, že zásah bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu na právach chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, pričom obidva predpoklady musia byť splnené.

17. V danom prípade žalobcovia uvedené predpoklady pre uplatnenie práva na ochranu ich osobnosti nepreukázali.

18. V konaní nebolo sporným, že žalovaný pred vyšetrovateľom PZ v Nitre vyhlásil, že žalobcovia sa ho chystajú zavraždiť, pričom na podklade týchto informácií sa začalo trestné stíhanie voči neznámym páchatelom, ktoré bolo zastavené z dôvodu, že vyšetrovateľ dospel k záveru, že skutok sa nestal. Sama skutočnosť, že žalovaný podal toto trestné oznámenie, avšak napokon sa ním tvrdené skutočnosti žalobcami údajne plánovanej vraždy jeho osoby nepreukázali, nie je podľa názoru súdu možné chápať ako neoprávnený zásah do práv žalobcov na ochranu ich osobnosti. Za verejne očierňujúce podľa názoru súdu nie je možné považovať podanie trestného oznámenia a ani ďalšie vyjadrenia žalovaného spísané do zápisníc o jeho výsluchu pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Pokiaľ žalovaný informácie o žalobcoch ako aj o údajne pripravovanej vražde jeho osoby poskytol polícii, ktorá začala trestné stíhanie, je potrebné uviesť, že informácie, ktoré polícia v priebehu trestného stíhania získala, neboli verejne prístupné a neboli známe iným osobám ako konajúcim orgánom činným v trestnom konaní.

19. Žalobcovia v tomto konaní nepreukázali, že žalovaný mal informácie o plánovanej vražde jeho osoby zverejňovať širšiemu okruhu osôb, v kruhu podnikateľskej obce, v meste Nitre, či v ich rodnej obci. Tvrdenia o poškodení ich povesti, ktoré žalobcovia uvádzali v podanej žalobe, sú len všeobecného charakteru. Zo žaloby ani z iných dôkazov vôbec nevyplýva, ako konkrétne mali byť žalobcovia poškodení. Tvrdenia žalobcov o ich očiernení pred širokou verejnosťou žalovaným súd preto považoval za nepreukázané. Žalobcovia nepreukázali ani tú skutočnosť, že mali byť žalovaným očiernení pred svojou rodinou. Žalobcovia aj tieto údajné zásahy žalovaného a ich očiernenie pred rodinou uviedli len všeobecne, neuviedli ani mená jednotlivých rodinných príslušníkov, ktorí si tak mali (v nadväznosti na konanie žalovaného) urobiť o žalobcoch zlú mienku, na základe ktorých mali byť v rodinnom kruhu ponížení či degradovaní. Nie je tiež zrejmé, kedy mal žalovaný o osobách žalobcov už spomínané difamujúce tvrdenia predniesť. Pretože žalobcovia nepreukázali, že žalovaný ich mal očierniť v rodinnom, priateľskom, podnikateľskom kruhu, prípadne v očiach verejnosti, nie je možné ani uvažovať o tom, že žalobcom mala byť spôsobená akákoľvek ujma na ich právach.

20. Takisto nie je podľa názoru súdu možné uvažovať o ujme na strane žalobcov len z dôvodu, že bolo začaté trestné stíhanie, v rámci ktorého orgány činné v trestnom konaní podozrenie zo spáchania trestného činu vyšetrovali. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že v trestnom konaní, v ktorom sa na základe trestného oznámenia žalovaného zločin plánovanej vraždy vyšetroval (konanie vedené Národnou protizločineckou jednotkou PPZ NAKA pod sp. zn. PPZ-543/NKA-PZ-ZA-2014) žalobcom ani nebolo vznesené obvinenie. Pokiaľ boli žalobcovia presvedčení o svojej nevine, nie je namieste, aby sa akokoľvek obávali odsúdenia za trestný čin, o ktorom tvrdia, že je vymyslený. Je potrebné uviesť, že samotné oznámenie skutočností nasvedčujúcich spáchanie trestného činu orgánu činnému v trestnom konaní a následné nepotvrdenie týchto skutočností v trestnom konaní nemôže bez ďalšieho založiť zodpovednosť oznamovateľa za ujmu, ktorá osobám, ktoré si len myslia, že by mohli byť v budúcnosti na základe takéhoto oznámenia odsúdené, vznikne. Súd tu poukazuje na odôvodnenie uznesenia vyšetrovateľa PZ o zastavení trestného stíhania vedeného voči Františkovi U. pre podozrenie zo spáchania trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona (bod 10 odôvodnenia), kde vyšetrovateľ podľa názoru súdu správne poukázal na ochrannú funkciu trestného práva ako aj na skutočnosť, že v mnohých prípadoch oznamovateľ nie je schopný overovať si pravdivosť informácií, ktoré získal a to tak z dôvodu časovej tiesne ako aj vzhľadom k tomu, že nedisponuje k tomu potrebnými prostriedkami.

21. Súd konštatuje, že žalobcovia nepreukázali, že žalovaný mal o nich rozširovať nepravdivé tvrdenia, že pripravovali jeho vraždu. Žalobcovia nepreukázali ani neoprávnený zásah žalovaného do ich osobnostných práv, nepreukázali ani nimi tvrdené skutočnosti o vážnom poškodení ich povesti v meste Nitra, rodnej obci, v kruhu podnikateľskej obce, v rodine, medzi priateľmi na základe konania žalovaného, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

22. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

23. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

24. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

26. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

27. Vo vzťahu k nároku žalobcov na zaplataenie nemajetkovej ujmy súd konštatuje, že uvedený nárok nemohol žalobcom priznať tiež s poukazom na žalovaným vznesenú námietku premlčania.

28. Účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt (veriteľ) pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v stanovenej premlčacej dobe, teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vnáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieňa pravidlo vigilanti bus iura scripta sunt (že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú; alebo inak povedané, že právo patrí bdelym). Námietka premlčania predstavuje spravidla efektívny postup, obranu dlžníka proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo; na druhej strane možnosť tejto námietky donucuje (vedie) veriteľa k včasnému vykonaniu svojho práva. Ide tu o predvídané právne postupy účastníkov záväzkových právnych vzťahov, ktoré zodpovedajú účelu premlčania. Nemožnosť priznať oprávnenému subjektu premlčané právo nastane až vtedy, keď sú splnené tieto skutočnosti: a/ uplynie právnym predpisom vymedzený čas (premlčacia doba), b/ nevykonáva sa právo oprávneným subjektom v priebehu takto vymedzenej doby, c/ povinný subjekt v rámci súdneho konania o uplatnenom práve účinne vznesie námietku premlčania (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2009, sp. zn. 1 M Cdo 8/2008).

29. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka normuje začiatok plynutia premlčacej doby ako deň, kedy sa mohlo právo vykonať po prvý raz. Tento okamih je zhodný s okamihom vzniku tzv. žalobného práva, okamihom, kedy mohol oprávnený subjekt po prvý raz podať žalobu na súde. Pre práva na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka platí, že je potrebné si tieto práva uplatniť v stanovenej dvojročnej subjektívnej a trojročnej objektívnej premlčacej dobe. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby platí, že jej začiatok sa zhoduje s okamihom, kedy sa oprávnený subjekt o vzniku škody (ujmy) dozvedel. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od právnej udalosti zakladajúcej nárok oprávneného, ktorou je v danom prípade škodná udalosť. Pre vzájomný vzťah subjektívnej a objektívnej premlčacej doby platí, že subjektívna premlčacia lehota môže začať plynúť kedykoľvek počas plynutia objektívnej premlčacej doby, jej plynutie však objektívnu premlčaciu lehotu nepredlžuje. Obe premlčacie lehoty sú rovnocenné a právo sa premlčí uplynutím ktorejkoľvek z nich.

30. V prejednávanej veci nebolo sporným, že žalovaný mal na polícii podať trestné oznámenie dňa 9.6.2014 a v tejto veci bol následne vypočutý v procesnom postavení svedka - poškodeného dňa 10.6.2014. Z trestného spisu PPZ, NAKA, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ pod ČVS: PPZ-543/HKA-PZ-ZA-2014 súd zistil, že výsluch žalovaného pred orgánom činným v trestnom konaní bol realizovaný ešte aj dňa 16.9.2014. Žalobcovia v podanej žalobe tvrdia, že žalovaný mal o nich rozširovať tvrdenia o tom, že sa chystajú žalovaného zavraždiť, pričom však žalobcovia iné (po 10.6.2014 neskoršie) konkrétne konanie žalovaného spočívajúce v rozširovaní tvrdení žalovaného o údajnej pripravovanej vražde jeho osoby nepopisujú. Vychádzajúc z obsahu uvedeného trestného spisu, kedy sa žalovaný pred vyšetrovateľom o plánovaní jeho vraždy žalobcami naposledy vyjadril dňa 16.9.2014 je nutné za začiatok plynutia premlčacej doby považovať práve tento dátum. Pretože objektívna premlčacia doba je trojročná, táto uplynula dňa 16.9.2017. Žaloba v tomto spore bola súdu doručená dňa 14.5.2019, teda po uplynutí premlčacej doby.

31. Pre úplnosť súd uvádza, že na poslednom pojednávaní zamietol návrh žalobkyne v 1. rade na vykonanie dokazovania výsluchom žalovaného s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa v 1. rade uvedený návrh na vykonanie dokazovania neučinila včas. Súd tak učinil s poukazom na zásadu koncentrácie konania ako aj na zásadu hospodárnosti z dôvodu, že vykonanie uvedeného dôkazu by si vyžadovalo odročenie pojednávania, pričom žalobkyňa v 1. rade takýto návrh na vykonanie dokazovania mala možnosť uviesť podstatne skôr.

32. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalovaný, zatiaľ čo žalobcovia v 1. a 2. rade nedosiahli žiadny materiálne merateľný úspech, preto súd priznal žalovanému voči žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %).

33. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.